

TMMOB

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI

İZMİR ŞUBESİ HABER BÜLTENİ YIL : 6 SAYI : 53 EYLÜL 1994

'Ben yalnız barışsever değil, bir barış savaşçısıyım. İnsanlar savaşa savaş açmadıkları sürece hiç bir şey savaşları ortadan kaldırmayacaktır. Büyük ülkelerin mücadelesi, önce küçük ama yürekli bir azınlıkça başlatılır. Barış gibi inandığımız bir dava uğruna ölmek, savaş gibi inanmadığımız bir şey uğruna acı çekmekten daha iyi değil midir? Her savaş, insanlığın ilerlemesini engelleyen kötülükler zincirine bir halka daha ekler, ama savaşa başkaldıran bir avuç insan genel protestonun sözcüsü olabilir. Halk yığınları asla savaş düşkünü degillerdir, yeter ki propaganda ile zehirlenmiş olmasınlar.'

Albert EINSTEIN

Tüm Dünyanın ve Türkiye'nin Güvendiği markalar...

EMEA

**ELEKTRİK MALZEMELERİ
SANAYİ & TİCARET LTD.ŞTİ.**

Halit Ziya Bulvarı Taner İşhanı 72/A İZMİR • Tel: (232) 4410031 - 4256902 - 4898490 - Fax: (232) 4899883

EGE BÖLGESİ BAŞBAYILIKLERİMİZ

- **SIEMENS - SİMKO** (W Otomat-Kontaktör-Termik-Otomatik Şalter)
- **TÜRK SIEMENS KABLO** (O.G. - A.G. Güç ve Kumanda Kabloları - Kablo Başlıkları)
- **TÜRK PHILIPS AYDINLATMA** (Dahili ve Harici Aydınlatma Armatürleri - Ampul)
- **FEDERAL** (Kompakt Tip Otomatik Şalterler)
- **ESİTAŞ** (Güç Kondansatörleri - O.G. - A.G. Akım - Gerilim Transformatörleri - Başlıklar)
- **ENTES** (Reaktif Güç Kontrol Röleleri - Sekonder Koruma Röleleri)
- **ESEM** (Monofaze, Trifaze Aktif ve Reaktif Sayaçlar)
- **ALCE** (O.G. - A.G. Akım, Gerilim Trafoları - Mesnet İzolatörleri - Kablo Başlıkları)
- **GÜRAL** (Dahili ve Harici Seksiyonerler - Parafudrlar)
- **EMSAŞ** (Kollu Şalter - Yük Şalteri - Seksiyonerler)
- **KRAUS & NAIMER** (Pako Şalterler)
- **KAEL** (Zaman, Sıvı Seviye, Faz Koruma Röleleri)
- **MİNERAL METAL** (Saf ve Çelik Özlü Alüminyum İletkenler)
- **DEMAŞ** (NYY - NYM - TTR - NYA Kablolar)
- **EMGE** (Ampermetre - Voltmetre - Ölçü Cihazları)
- **EMEK** (Güç Kondansatörleri)

1 Eylül "DÜNYA BARIŞ GÜNÜ" Kutlu Olsun

Bugün 1 Eylül Dünya Barış Günü'dür. Ne yazık ki; bugün ülkemizde İnsan Haklarının, Özgürlüklerin, Demokrasinin, kalkınmanın, bireysel ve toplumsal refahın, zorunlu koşulu olan Barış, sürekli, sistemli bir tehdit altındadır. Bu tehdidin kaynağı da 12 Eylül rejiminin ülkede dil, ırk, din, sosyal ve kültürel baskı ve sömürü düzenidir. 12 Eylül Anayasa'sı ve yaşamımızın her alanını düzenleyen yasalar barışı tehdit eden bu ideolojinin hukuksal, yasal ve kurumsal alt-yapısını kurmakta ve bu altyapı barışı tehdit etmekten öte ülkede sürekli bir savaş kışkırtmaktadır.

Ülkede yaşamakta olduğumuz savaş yaşamın her alanına yayılmıştır.

Savaş;

- Ekonomide ve siyasette kriz yaratmakta, istikrarın sağlanmasını sürekli ertelemektedir.

- Bütçeye yıllık 500 Trilyon TL.'lik bir yük getirerek kalkınma hızını sıfırlamakta, sınai ve ekonomik gelişmeyi durdurmaktadır.

- Krizin ve durağanlığın faturasını çalışanlara yüklemekte, işsizliği arttırmaktadır.

- Partiler kapattırmakta, milletvekilliği hakkını gaspettirmekte siyasallaşmayı engellemekte, siyasette kimliksizleşmeyi, yekdüzeliği getirmektedir.

- Yalnız Olağanüstü Hal Bölgesi'nde değil, tüm ülkede can güvenliğinin olmadığı bir ortam yaratmakta, faili meçhul cinayetler, yargısız infazlar, ev baskınları ve çatışmalarda binlerce insanın yaşamını yitirmesine yolaçmaktadır.

- Kürtleri ve diğer dinsel ve kültürel azınlıkları yaşadıkları köy ve kentlerden göçe zorlamaktadır.

- Boşaltılan, yakılan, yıkılan köylerden yüzbinlerce insanı evsiz, işsiz, ilaçsız, doktorsuz, aç ve eğitimsiz bir kent ortamına sürüklemektedir.

- Düşünce özgürlüğünü terör suçuna dönüştürmektedir. Yüzü aşkın yazar, gazeteci, bilimadamı ve yayıncıyı hapishanelere kapatmakta ve bunlara ağır para cezaları ödetmektedir.

- Tüm ülkede doğal, kültürel ve tarihi değerlerimizi yıkmakta ve özellikle ormanlarımızın yokolmasına yol açmaktadır.

- Kaynaklarını kalkınmaya ve toplumsal refaha yatırması gereken Türkiye'yi dünyada silah satın al-

mında ön sıralara çıkarmakta ve halkı silahlandırmaya zorlamaktadır.

Özetle, savaş ortamında insan hakları ihlalleri yaygın olarak yaşanmakta, temel hak ve özgürlükler ve demokratik yaşamımız ağır darbeler yemektedir.

Bizler "Dünya Barış Günü"nde altmışı aşkın meslek disiplini kapsayan, sanayileşmeyi, kalkınmayı, refahı ve demokratikleşmeyi ilke edinmiş ve yaşamın her alanındaki sorunların bilimini edinmiş ikiyüzbini aşkın meslek adamının örgütü olarak bir kez daha haykırıyoruz.

- İnsani değerleri ve umutları daha fazla tüketmeden, daha fazla kan akıtmadan ülkemizde, yaşamın her alanında duyulacak topyekün bir BARIŞ kampanyası başlasın.

- Demokratik Kitle Örgütleri, Sendikalar, Siyasi Partiler, Hükümet, Parlamento ve toplumun tüm kurumları, BARIŞ'ın bir an önce sağlanmasını gündemlerinin başına oturtsun.

- Ülkenin tüm sorunları barışçıl, demokratik ve siyasi ortamlar ve yöntemlerle çözülsün; barışı, barış savunucularını savunmak suç olmaktan olmaktan çıksın, baskılardan kurtulsun.

- Ülke barışı bölgesel ve evrensel barışın bir parçası olsun. Bosna Hersek'te, Somali'de, Ruanda'da, Azerbaycan'da ve dünyanın elliye aşkın yerinde süregelen savaşların sona erdirilmesi için toplumsal bir dinamik oluşsun.

- Milyonlarca insanın ölümüne, sakat kalmasına, yıkımlara neden olmuş dünya savaşları bir daha yaşanmasın.

- İnsanlığı bir bütün olarak ilgilendiren nükleer, kimyasal, biyolojik silahlarla ve insanları tek tek hedefleyen silahların üretimi durdurulsun.

- Ülkemiz içinde de uluslararası alanda da her kişi ve toplum için sahte değil gerçek, zora dayalı değil onurlu ve hak eşitliğine dayalı adil ve kalıcı bir BARIŞ oluşsun.

- BARIŞ tüm insanlığın ortak hedefi olsun, barış için mücadelede ulusal ve uluslararası bir dayanışma oluşsun.

Yavuz ÖNEN
TMMOB Başkanı

AYDIN'DA BİNA İÇİ TELEFON TESİSATLARI DENETİM ALTINA ALINIYOR

25 Ağustos 1994 tarihinde Aydın Telefon Başmüdürlüğü Binasında, Aydın merkezi ile ilçelerinde SMM olarak faaliyetini yürüten üyelerimiz ile PTT'de görev yapan üyelerimizin katıldığı, Şubemizden Sedat GÜLŞEN ve İzmir PTT Proje Başmühendisliği'nden Seyfi ÖZTÜRK'ün sunduğu bina içi telefon tesisatı hakkında seminer gerçekleştirildi.

Aydın ilinde, gerek bina içi gerekse bina dışı telefon tesisatlarının iyileştirilmesine yönelik olarak Belediyeden ruhsat alınması amacı ile hazırlanan elektrik uygulama projelerinin PTT Başmüdürlüğü'nce onaylanması uygulamasına 1 Eylül 1994 tarihinden itibaren başlanacak. İlk etapta şehir merkezinde yapılacak bu uygulama ile Telefon Teknik Şartnamesi gereği bina girişlerinde PTT terminal kutuları oluşturulacak, bina içi telefon tesisatı düzenli hale getirilecektir. Şebekenin yeraltında alınması halinde, yapılar bu sisteme uygun halde olacaktır.

DÜZELTME

EMO İzmir Şubesi Haber Bülteni'nin 52. sayısının 12 ve 13. sayfalarında yer alan "UYDU HABERLEŞME SİSTEMLERİ, YÖRÜNGELER VE FREKANS BANTLARI" konulu yazı, dizgiden kaynaklanan bir hata nedeni ile eksik basılmıştır. Hata için özür diliyor, yazının son paragrafını yayınlıyoruz.

"PTT Genel Müdürlüğü'nün halen Atlantik ve Hint Okyanusu üzerindeki INTELSTAT ve EUTELSAT uyduları ile sağladığı telefon ve televizyon trafiği, aşağıda gösterilen frekans bantlarını kullanmaktadır."

AUTOCAD R 12 KURSLARI

Bilgisayarla teknik çizim yapabilme olanağı veren, tasarımda şu an ülkemizde kullanılan son sistem olan R 12'nin verileceği kurslarımız 24 Eylül 1994 Pazartesi günü başlıyor.

Haftanın Pazartesi - Çarşamba-Perşembe günleri, saat 18.00-20.00 arasında yapılacak kurslar toplam 30 saat sürecek olup ;

Ücret: 2.500.000.-TL'dir.

1995 EMO AJANDASI HAZIRLANIYOR

Odamıza üye elektrik - elektronik - bilgisayar mühendislerine armağan edilmek üzere hazırlanan 1995 EMO Ajandasının çalışmaları sürüyor.

Ajandada günlük kullanım için hazırlanan sayfaların yanısıra elektrik-elektronik-haberleşme ve bilgisayar sektörü için gereken temel teknik bilgiler, 1995 yılı içinde yapılacak ulusal ve uluslararası sergi ve kongreler ile hizmet gruplarına göre sınıflandırılmış firma tanıtım bölümleri yer alacaktır.

Elektrik - elektronik - bilgisayar mühendisi 20.000 üyemize dağıtılacak 1995 EMO Ajandasında yer almak isteyen firmalar reklam şartnamesini Şubemizden temin edebilirler.

BÜLTEN İLAN BEDELLERİ

Şubemiz Haber Bülteninde yer alan reklamlardan alınacak ücretler, maliyetler gözönünde bulundurulmuş olarak yeniden belirlendi.

Bültenimizin 54. Sayısından geçerli olacak tarifeye göre;

Arka Dış	: 7.500.000.-TL.
İç Kapaklar	: 6.000.000.-TL.
İç Sayfalar	: 5.000.000.-TL.
1/2 Sayfa	: 2.500.000.-TL.
1/4 Sayfa	: 1.250.000.-TL.

ULAŞTIRMA BAKANLIĞI TEBLİĞİ

Ulaştırma Bakanlığı, Telsiz İmalatı (Montaj dahil), ithalatı ve bakım-onarım yetki belgesi bulunan firmalarla ilgili tebliğlerini yeniledi. 2 Ağustos 1994 tarih ve 22009 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan tebliğle, aynı konuda daha önce yayınlanmış 4.10.1984 tarih - 18535 sayılı ve 24.11.1985 tarih-18938 sayılı tebliğler yürürlükten kaldırıldı.

Buna göre Telsiz Genel Müdürlüğü'nden yetki belgesi olarak çalışan firmaların, tebliğin yayınından itibaren 30 gün içinde yetki belgelerini yeni düzenlemelere göre yenilemek için TGM'ye başvurmaları gerekmektedir.

TEOMAN ÖZTÜRK ANISINA

11 Temmuz 1994 tarihinde aramızdan ayrılan TMMOB Eski Başkanı Teoman ÖZTÜRK'ün anısının yaşatılması amacıyla bir kampanya başlatılmıştır. Bu kampanya ile TMMOB'ne gerçek kimliğini kazandıran ÖZTÜRK, yayınlar ve bir dizi etkinliklerle günümüz ve sonraki kuşaklara aktarılacaktır.

Ayrıca Teoman ÖZTÜRK için mezar proje yarışması düzenlenmiştir. Konuya ilişkin olarak Birlik adına T.İş Bankası Meşrutiyet Şubesi'nde 530600 No.'lu kampanya hesabı açılmıştır.

TÜRKİYE 6. ENERJİ KONGRESİ İZMİR'DE YAPILIYOR

Dünya Enerji Konseyi Türk Milli Komitesi'nin koordinatörlüğünde düzenlenen Türkiye 6. Enerji Kongresi 17-22 Ekim 1994 tarihleri arasında İzmir'de yapılıyor. Kongre'de teknik oturumlar ve panellerin yanısıra, 20 Ekim 1994 günü "Türkiye Enerji Günü" gerçekleştirilecek. Aynı tarihlerde yine Kültürpark'ta "1. Uluslararası Enerji Fuarı" açılacak.

Ülkemizin enerji sorunlarının ele alınacağı, çözüm önerilerinin getirileceği Enerji Kongresi'ne Şubemiz 2 bildiri ile katılıyor. 1992-93 döneminde görev yapan Enerji Komisyonumuzca hazırlanan "İzmir Metropol Alan Elektrik Sistemi" ve "Elektrikte Özelleştirme" konularındaki bildirimler İEF Türkiye Pavyonunda komisyon sözcüleri tarafından izleyicilere sunulacak.

Kongre ve Sergi ile ilgili daha geniş bilgi isteyen üyelerimiz Şubemizi arayabilirler.

ÇOK KATLI YAPILAR YÖNETMELİĞİ ÇALIŞMALARI SÜRÜYOR

İzmir Büyükşehir Belediyesi ile İMO, MO, ŞPO, MMO, ve Odamızın katıldığı hazırlık çalışmalarında Yönetmeliğin ana başlıklar şeklinde oluşturulması kararlaştırıldı. 15 Ağustos ve 5 Eylül 1994 tarihlerinde yapılan toplantılarda bu amaca yönelik çalışmalar yapıldı.

AYDIN TEMSİLCİLİĞİ ZİYARET EDİLDİ

8 Ağustos 1994 tarihinde Şube Başkan Yardımcısı Sadık SIRKEOĞLU ile Şube Yazmanı Macit MUTAF'ın katıldığı ziyaretlerde TEK, PTT ve EMO yetkilileri ile görüşüldü.

TEDAŞ Aydın E.D.M. Müdürü N. Kemal SİPÇİKOĞLU ile yapılan görüşmede kamu çalışanı üyelerimizin sorunları ile mesleki denetim uygulamaları üzerinde duruldu.

PTT Aydın Başmüdürü Yardımcısı Süreyya KARASAKALOĞLU ile yapılan görüşmede ise PTT ile Odamız arasında imzalanan mesleki denetim protokolü uyarınca başlanılacak telefon projelerinde PTT onayı uygulaması hakkında yöntem ve esaslar belirlendi.

EMO Aydın Temsilcisi Ahmet ÖZTÜRK ve Yardımcıları Servet SAVAŞÇI ile Haluk DEMİRCİ'nin katıldığı temsilcilik toplantısında, diğer kuruluşlar ile ilişkiler ve üye sorunları ile mesleki denetim uygulamasında görülen aksaklıklar hakkında bilgi alındı. Toplantıda Temsilcilik grubunun sorunları çözümünde daha aktif olması istenildi. Ayrıca tüm SMM'lere Aydın Belediyesi Döner Sermaye Saymanlığı'nın sözleşme girişiminin değerlendirme sonucu ve mesleki denetim konusunda Yönetim Kurulu'nun düşüncelerini aktaran yazı yazılması kararlaştırıldı.

JEOTERMAL ENERJİ İLE ISINMA TEKNOLOJİSİ İNCELEME GEZİSİ YAPILDI

25-29 Temmuz 1994 tarihleri arasında Denizli Belediyesi'nce düzenlenen geziye EMO Denizli Temsilciliği'nden Günel BUDAK ile Lerzan SÜZÜK katıldılar.

Ekonomikliliği, yenilenebilir olması ve çevre kirliliği yaratmaması nedeni ile giderek değer kazanan bir enerji türü olan jeotermal enerji, kent ısıtmasından soğutulmasına, seracılıktan elektrik enerjisi üretimine kadar kullanım alanına sahiptir.

Uzun yıllar kaplıca olarak kullanılan, ya da boşa akıtılan jeotermal kaynaklar ilk kez 1964 yılında Gönen Kaplıca Otel'i'nin ısıtılmasında kullanıldı. 1965 yılında ise Denizli-Kızılder'e'de elektrik santrali kurularak elektrik enerjisi üretimi gerçekleştirildi.

Gezi süresince Simav, Gönen ve Kırşehir ziyaret edildi. Buralarda kent ısıtmasında kullanılan jeotermal enerjisi sistemi, teknik ve ekonomik boyut olarak incelendi. Hiçbir yerde kaynak yeterliliğinde projelendirme yapılmadığı, projelerle uygulamanın farklı olduğu, bu durumda kaynakların israf edildiği görüldü.

EMO LOKALDE MÜZİKLİ GECELER BAŞLIYOR

Tabldot servisinin dışında, akşamları restaurant-cafe olarak hizmet veren EMO Lokal'de yaz dönemi nedeni ile ara verilen müzikli gecelere 23 Eylül 1994 Cuma gününden itibaren tekrar başlanıyor.

Rezervasyon :

4454549 -4893435/ Lokal
1337 Sk. Ashan İş Merkezi
No.16 Kat.8 Çankaya-İZMİR

ŞUBEMİZ KÜLTÜR SANAT VE SOSYAL ETKİNLİKLER KOMİSYONUNDAN ÇAĞRI

Kültür-Sanat ve Sosyal Etkinlikler Komisyonumuz, Şubemiz bünyesinde koordine edilecek etkinliklere aktif olarak katılmak isteyen üyelerini güz dönemi çalışmalarına başlayacağı 20 Eylül 1994 tarihinde saat 18.00'de toplantısına bekliyor.

TEDAŞ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ'NE YANIT

TEDAŞ Genel Müdürlüğü Dağıtım Şebeke İşletme ve Bakım Daire Başkanlığı 16 Haziran 1994 gün ve 000204 sayılı yazısı ile "Elektrik İç Tesisleri Yönetmeliği 1-a maddesine göre şahsın arazisi içerisinde kalan alçak gerilimli elektrik tesislerine ait projeler, arazi sınırları içerisinde kalmak koşuluyla, fen adamlarının imza yetkilerinin dahilinde çizilip imzalanabileceği ve bu projeye ait tesislerin yapılabilmesi mümkün görülmektedir" şeklindeki görüşü bildirilmiştir.

Ahmet TÜRKMEN ve Abdülkadir GÖKÇEN imzası ile yayınlanan yazı gerek yönetmelikler, gerekse dayandığı gerekçeler açısından hatalı olup özellikle tesis yapma yetkisinin de tanınmasıyla ciddi bir sorumluluk kargaşasına yol açacaktır.

İlgi yazıya yanıt veren Odamız, görüşlerini aktararak yazının iptali talebinde bulunmuştur. Gerekçeli yanıtında Odamız öncelikle usul yönünden hata yapıldığını belirterek herhangi bir tesisin elektrik iç tesisleri yönetmeliği kapsamına mı, elektrik kuvvetli akım tesisleri yönetmeliği kapsamına mı girdiğine yönelik çelişkili durumlarda ancak Bakanlığın görüş verebileceğinin her iki yönetmeliğin de ikinci maddelerinde yer alacağını vurguladı.

Ayrıca 04.12.1978 tarih, 16484 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan ve halen yürürlükte olan Elektrik Enerji Tesisleri Proje Yönetmeliği

Madde-4'te projeyi yapanların yetki ve sorumlulukları tanımlanmıştır. Bu tanıma göre; elektrik tesislerine ilişkin yapılabirlik raporlarını, gerekçe raporlarını, ön projeleri ve uygulama projelerini açıklama raporlarını, keşif özetlerini, şemaları, resimleri, planları ve hesapları ancak elektrik yüksek mühendisleri veya elektrik mühendislerinin imzalayacakları hükme bağlanmıştır.

Genel Müdürlüğün görüşünde söz konusu tesisler elektrik iç tesisleri içerisinde kabul edilmektedir. Ancak bu yönetmeliğin 1. maddesi elektrik enerjisinin üretilmesine ve dağıtılmasına dair yapı içindeki tesisleri dahi kapsamına almamaktadır. Gerçekte anılan tesisler Elektrik Kuvvetli Akım Tesisleri Yönetmeliğinin 42. maddesinde yer alan açıkta tesis edilen hava hatları olarak değerlendirilmelidir.

Genel Müdürlük açıkladığı görüş ile arazi sınırını yetki değerlendirmesinde bir ölçü olarak kullanmaktadır. Şahsın arazi sınırı yapılan işin niteliğini değiştirmeyeceğine göre Genel Müdürlüğün yaklaşımını ancak bahane bulmak olarak yorumlayabiliriz.

19578 NO'LU ÜYEMİZ İSMAİL AKSU'YU YİTİRDİK

1965 Denizli doğumlu AKSU, ilk,orta ve lise tahsilini Denizli'de tamamladı. ODTÜ G.Antep Elk. Elektronik Böl.'nden mezun olan AKSU, TEDAŞ Antalya E.D.M.'nde Elektrik Mühendisi olarak görev yapmakta iken 31.07.1994 tarihinde geçirdiği bir trafik kazasında aramızdan ayrıldı.

Evli ve bir çocuk babası AKSU'nun ailesine ve Elk. Mühendisliği topluluğuna başsağlığı dileriz.

Not: EMO Antalya Bölge Temsilciliğimizce İsmail AKSU'nun ailesi için dayanışma kampanyası başlatılmıştır. Ziraat Bankası

ANTALYA Şarampol Şubesi
0595 0003 0003 0266 145

TEDAŞ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ'NDEN PROJE ONAYI VE KABUL İŞLEMLERİ HAKKINDA GENELGE

TEDAŞ Genel Müdürlüğü Dağıtım Şebekeleri İşletme ve Bakım Daire Başkanlığı'ndan 09.08.1994 gün ve 19 sayılı genelgesi ile proje onayı ve kabul işlemlerinde değişiklik yapılmıştır.

Genelge uyarınca üçüncü şahıs tarafından hazırlanmış olan, kurulmuş ve kurulacak trafo gücü 1000 kVA'dan büyük yüksek gerilimli elektrik tesislerinin onaylanması ile kabul işlemleri, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın 15.06.1994 gün ve 7342 sayılı yazısı ile Bakanlık tarafından yapılacaktır.

Trafo gücü 1000 kVA'ya kadar (1000 kVA dahil) olan AG ve YG elektrik tesislerinin elektrik proje onayı ile kabul işlemleri yine dağıtım müesseselerince yapılacaktır.

ÜYELERİMİZ İÇİN İNDİRİMLİ GRUP SAĞLIK SİGORTASI KAMPANYASI SÜRÜYOR

Üyelerimiz ile eş ve çocuklarının sağlık sorunlarının çözümüne yardımcı olmak amacıyla Grup Sağlık Sigortası Hizmeti sunan firmalarla yapılan görüşmeler sonucu en uygun teklifi veren Anadolu Sigorta Acentası Umut Sigorta ile sözleşme yapılmış ve formlar Bültenimizin önceki sayısında sizlere gönderilmişti.

Grup Sağlık Sigorta ücretlerinin her yıl 1 Ekim'de yeniden belirlenmesi nedeni ile bu olanaktan yararlanmak isteyen üyelerimizin 30 Eylül 1994 tarihine kadar Şubemize başvurmaları gerekmektedir.

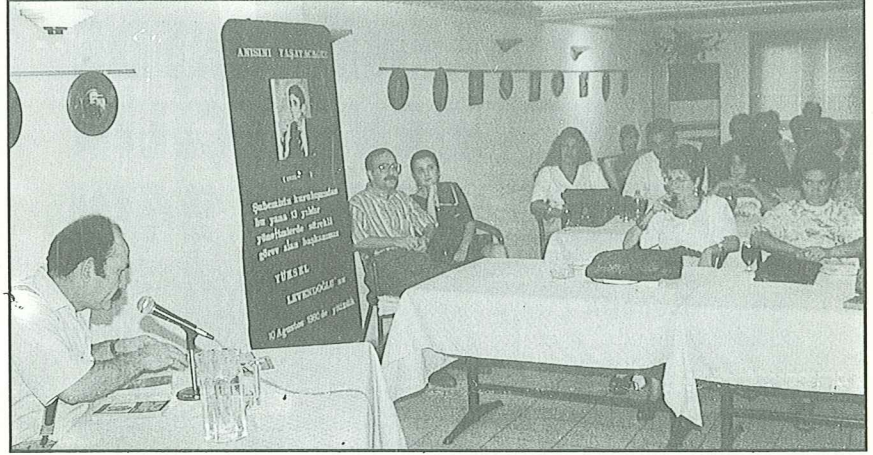
5 eşit taksitle ödeme olanağı sağlanan Grup Sağlık Sigortası için üyelerimizin taleplerini bekliyoruz.

YÜKSEL LEVENDOĞLU ANILDI

1968 - 1980 Yılları arasında Şubemiz Yönetim Kurullarında görev alan, demokrasi ve insan haklarının korunmasında, teknik eleman mücadelesinin yükseltilmesinde verdiği uğraşlarla Şubemiz tarihine geçen Yüksel LEVENDOĞLU, aramızdan ayrılışının 14. yılında düzenlenen etkinliklerle anıldı.

10 Ağustos 1994 tarihinde düzenlenen etkinliklere katılan dönem arkadaşları, Levendoğlu'nun kişiliği, onurlu yaşamı, çalışma anlayışı ve birlikte geçirilen günlerden kesitler sundu.

Odamız tarihine mal olmuş Yüksel LEVENDOĞLU, tüm insanlığa mal olmuş evrensel şa-

irimiz Nazım HİKMET'i bütünleştirme düşüncesi ile belirlenen etkinliklerde uluslararası fotoğraf sanatçımız İsa ÇELİK'in derlediği "Nazım HİKMET Fotoğrafları Sergisi", TRT Sanatçısı Fikret ALAM'ın derleyerek sunduğu "Nazım Şiirleri" ve Nazım'ın yaşadığı yerler ile anıt mezarında çektiği diaları sunan Nurettin TEKİNDOR'un dia gösterisi yer aldı.

OTOMASYON

Aylık Elektrik, Elektronik,
Makina ve Bilgisayar Dergisi

3e

Enerji, Elektrik, Elektronik

OT/VT

Otomatik Tanıma, Veri Toplama

CAD/CAM/CAE

Bilgisayar Destekli Tasarım,
Üretim ve Mühendislik

Dergilerine abone olmak için;
0.232.482 24 46

Ürünlerinizin tanıtımı, reklam ihtiyaçlarınız ve teknik yazılarınız konusunda da size yardımcı olmaya hazırız.

EGEFORM

BİLGİSAYAR TÜKETİM MALZEMELERİ PAZARLAMA
MÜH. VE DANIŞMANLIK LTD.ŞTİ.
1362 SOK.NO:30 BÜYÜK ÇAMLIBEL İş Mrk.D:608
ÇANKAYA-İZMİR
TEL: (232) 425 09 72 - 482 24 46
FAX: (232) 482 24 46

BALKIM

MÜHENDİSLİK
ELEKTRİK
SAN.TİC.LTD.ŞTİ.

SIEMENS

ElektroMARKET

Elektrikte Güvenlik

Gazi Bulvarı No:42/B Çankaya/İZMİR
Tel & Fax: (0.232)
4890725 - 4846421 - 4412745

ELEKTRİKLENDİRMEDE DAĞINIK DEVLETÇİLİK DÖNEMİ (1930-1940)

Ahmet Becerik

Elektrik Mühendisi

1930'lara kadarki uygulamalar sonucunda elektrik kesimine yayılan yabancı sermayeli ayrıcalıklı ortaklıkların işletme, fiyatlandırma ve genişleme politikalarının giderek artan sorunlar doğurduğu görülmüştür. 1929 Dünya Ekonomik Bunalımı ile başlayan devlet müdahaleciliği ve daha sonra sanayi programı uygulaması, hükümetin elektrik enerjisi politikasında da önemli bir değişikliğe neden oldu.

O günlerin önemli yayın organı KADRO Dergisi'nin 1933 Ocak sayısında en az sermaye ile en çok geliri sağlamaya çalışan özel ortaklıklardan yakınıyor, tüm ülkeyi elektrikleendirme yolunun ayrıcalıklı yabancı şirketlerden ve kit sermayeli yerli girişimcilerden geçmediği vurgulanıyordu. Önerilen yol, ulusal ekonomi planlanması kapsamında elektrikleendirme planı ve devlet işletmeciliği idi.

Ülkenin temel ekonomi politikalarındaki değişme doğal olarak enerji alanındaki uygulamalara da yansımıştır. Bu dönem ülkemizin yeraltı ve yerüstü doğal kaynaklarının bulunması ve değerlendirilmesi ilkesi ana politikayı oluşturmuştur. Elektrik sektörü olarak 1933 yılında Elektrifikasyon Meselesi ve Enerji teşkilatı Raporu hazırlanmış, bu raporun ciddi uygulanabilir öneriler getirmesi ile elektrik sektörü politikası gerçekçi yaklaşım ile ele alınmıştır.

Bu dönemde elektrik işlerinin

merkezi yönetim altında yürütülmesi üzerinde de yasalar hazırlanıyor, yeni kuruluşlar kuruluyordu. Ülkemizde bugüne kadar çalışmalarını sürdüren MTA, ETİBANK, EİEİ v.d. o dönemde kurulmuşlardır. 1935 yılında 2805 sayılı yasa ile kurulan kurulan ETİBANK'ın madencilik görevleri yanında, "Türkiye'de elektrik üretim ve dağıtım konularında ayrıcalık almak ve işletmek, elektrik santralleri kurmak, hatları yapmak, bunlarla ilgili her türlü işle uğraşmak, her tür elektrik araç-gereç ve makinası yapacak fabrikaları kurmak ve bunların alım-satımını yapmakta bulunuyordu." Aynı yıl içinde 2819 sayılı yasa ile kurulan Elektrik İşleri Etüd İdaresi (EİEİ), Türkiye'deki çeşitli enerji kaynaklarını incelemek, bunların enerji iletimine en elverişli olanlarını saptamak, kent, kasaba, köylerin ve sanayi planlarının elektrikleendirme kısımlarını hazırlamak, genel elektrikleendirme planları geliştirmek ve enerji istatistikleri tutmak başlıca görevleri olarak belirlenmiştir.

O dönemde, kentlerin genişlemesi ve bunlara yakın bölgelerinde elektrikleendirilmesi zorunluluğu yüzünden ayrıcalıkların sınırının zaman zaman genişletilmesi gerekmiş, her defasında ayrıcalık sözleşmelerine yeni maddeler eklenmiştir. Nitekim 1931 yılında yapılan ek bir sözleşme ile İzmir'de Buca, Bornova ve Karşıyaka'ya elektrik verilmesi

konusunda İzmir'de çalışan ortaklıkla anlaşma yapılmıştır. Sözleşmede genişletilen bölgede yılda belirli ölçüde elektrik satışı yapılıncaya kadar ana bölgeden %5 daha yüksek fiyatla elektrik satılacağı da kayıtlıdır. Bu ayrıcalık sözleşmesinde, elektrik satış fiyatları kömür, yabancı para fiyatı ve işçilik ücretine bağlı bir formülle hesaplanmakta idi. Saptanan tarifeler zamanın fiyat koşullarına göre bir hayli yüksekti.

Devlet, yasal olarak elektrik sisteminin alt yapısını oluşturacak kamu kuruluşlarını faaliyete geçirirken, çalışmalarını sürdüren ayrıcalıklı ortaklıkların yeni yatırımlardan kaçınmaları ve yüksek enerji tarifeleri karşısında, Sümerbank, Şeker, Tersane, Kağıt v.b. kuruluşlar kendi gereksinimleri için elektrik santralleri kurmaya başlamışlardır. Bu santraller zorunlu olarak küçük işletmeler biçiminde kurulmuş ve aynı zamanda kurulduğu yerleşme merkezlerinin enerji gereksinimlerini karşılamışlardır. Böylece otoprodüktör elektrik enerjisi üretimi yay-

BAŞLICA OTOPRODÜKTÖR SANTRALLARI VE KURULUŞ YILLARI

Kırıkkale	1929
Gölcük Tersanesi	1930
Uşak Şeker	1931
Eskişehir Şeker	1933
Turhal Şeker	1934
Kayseri Sümerbank	1935
Kozlu EKİ	1935
Ereğli Sümerbank	1936
Gemlik Sümerbank	1937
Nazilli Sümerbank	1937
Bursa Sümerbank	1938
Alpullu Şeker	1938
Malatya Sümerbank	1938
Sivas DDY	1939
Maden Etibank	1939
Karabük Demir Çelik	1939
Sivas Çimento	1941
İzmit SEKA	1941
Murgul Etibank	1950

İyi satmak için iyi ışık lâzım...

Malinizi yayıp teşhir ederken gellip geçenlerin gözlerini kamaştırarak ve eşyanızın teffuatını görmesine mâni olacak çıplak lâmbalardan sakınınız.

Elektrik Şirketinin mühendisleri; müessesénizin tenvirat tesisatını tetkik etmeği meccanen deruhte ederler.

Kendilerine müracaatta tereddüd etmeyiniz. Cuların bir tavsiyeleri, sizi zaman ve paradan kazandıracaktır.

Beyoğlu, Tünel meydanı, Metro Han

Tel. 44800

1932 Yılında Bir Elektrik Şirketi İlanı

gınlaşmıştır.(bkz Tablo 1)

Yurdumuzda o dönemde 22 kV enerji taşıma hattı, 1931'de Bünyan Hidroelektrik Santrali ile Kayseri arasında kurulmuştur. Elimizdeki bilgilere göre, ilk 33 kV enerji taşıma hattı, 1940'ta İvriz-Ereğli arasında işletmeye alınmıştır.

1930-1940 arası dönem planlama çabalarının somutlaştığı devletçilik ilkesinin enerji politikasına yansıdığı dönem olmuştur. 1932'lerden başlayarak devletçilik uygulamasına geçilmiş ve sa-

nayileşme girişimleri başlatılmıştır. Elektrik kesiminde ayrıcalıklı ortaklıkları planlı bir kalkınma düzenine uydurmak zor, hatta olanaksız idi. Ayrıca yükümlülük ve anlaşmalara karşı ortaklıkların aykırı hareketleri hükümetlerin gündüne güne artan dikkatleri karşısında bunların çıkarları ve ekonomik durumları sarsılmaya başlamıştı. 1923-1940 yılları arasında ayrıcalıklı ortaklıkların 17 yıllık çalışma döneminde şehir santralleri kurulu gücünde ortalama yıl-

lık artışın %7,3; aynı dönemde endüstri santrallerindeki yıllık ortalama artış %25,6 olması dikkat çekicidir. Ayrıcalıklı ortaklıkların haksız istemleri karşısında yükselen haklı şikayetleri gözardı edemeyen hükümet, ortaklıklarla girişilen görüşmeler sonucunda, tesisler anlaşma ile saptanan bir bedelle satın alındılar. Karşılığında bedeli 20 yılda dövizle ödenmek üzere bonolar verildi. Satın alınan tesisler birer yıl Bayındırlık Bakanlığı'nın geçici olarak denetimine alındı.

İkinci Dünya Savaşı'nın başlangıcında, Türkiye'nin elektrik kurulu gücü 217 MW kadardı, bunların 100 MW'ı 177 belediyede, 117 MW'ı 81 otoprodüktör sanayinde olmak üzere toplam 258 santrale çok küçük üniteler halinde dağılmışlardı. 1940 yılında, toplam enerji üretimi 396,9 milyon kwh, kişi başına düşen elektrik tüketimi 22 kwh olan bir elektrik sistemi bulunmaktadır.

1930-1940 YILLARI ARASINDA TÜRKİYE'DE ELEKTRİK ENERJİSİ ÜRETİMİNİN GELİŞMESİ

Yıl	Toplam Kurulu Güç (MW)	Toplam Brüt Üretim 10 ⁶ kWh	Nüfuz Başına Düşen kWh
1930	78,8	106,3	7
1931	101,8	117,9	8
1932	103,3	131,6	9
1933	107,8	151,9	10
1934	117,3	175,2	11
1935	126,1	212,9	13
1936	138,5	231,1	14
1937	167,5	289,8	17
1938	178,5	312,0	18
1939	215,6	353,3	20
1940	217,0	396,9	22

Dalbudak Şebekelerde Arıza Tespiti

H.Avni GÜNDÜZ

Elektrik Mühendisi
TEDAŞ İ.E.D.M.
EMO İşyeri Temsilcisi

Yük ayırıcıları çeşitli tiplerde olup, arıza akımını sayan ve sonucuna göre üst kontaktlarında da gerilim yoksa, otomatik olarak kendisini açıp kilitleyen özelliklere sahiptirler.

Kırsal kesimlerde elektrik şebekeleri genellikle dalbudak şebeke şeklindedir. Havai hat olarak yapıldıkları gibi, çoğu yörelerde oldukça uzun mesafelere kadar tesis edilmişlerdir. Ağaç dallarının, kuşların ve yağışlı havalardan neden ol-

kalan kısma en kısa sürede enerji verilmesi açıklanmaya çalışılacaktır.

Havai hatlarda arızaların büyük bölümünün geçici karakterde olduğu (%80'nin üzerinde) bilindiğinden, hat arızadan açtığı

TM'ler arasında bir arıza olduğunda A,B,C branşman noktalarından ayırıcılar açılarak hata enerji tatbik edilir. Sonra, sırasıyla ayırıcılar kapatılarak hat denir. B noktasındaki ayırıcı kapatıldığında kesici tekrar açacağından buradaki ayırıcı açılarak daha ilerisinde arızanın aranmasına başlanılır.

Coğrafi yapının ve hattın uzunluğunun değişikliğine göre ekiplerin harcayacağı zaman elbette değişik olacaktır. Ancak örneğimizde hat başındaki kesici marifetiyle 12 kez açma-kapama işlemi yapılmaktadır. Ayrıca telsiz v.b. araçlar yoksa veya iyi haberleşme yapılamayan yerlerde, haberleşme için daha fazla zaman kaybedilecektir.

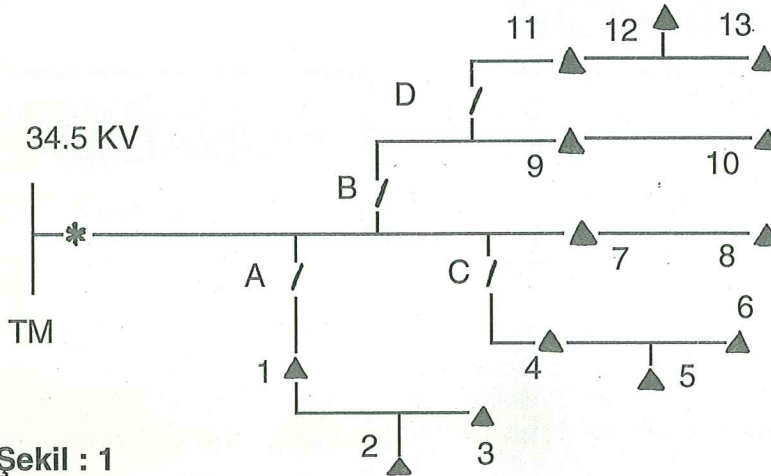
Fider üzerinde bazı tadilatlar yaparak elde edebileceğimiz avantajlar olacaktır (Otomasyon) :

-Fider başındaki kesicilere tekrar kapama rölesi takılması,

Tekrar kapama rölesi ile muhtemel havai hat arızalarının büyük bölümü geçici tipten olduğundan bu tipteki arızalar giderilmiş olacaktır.

-A,B ve C noktalarındaki ayırıcıların yük ayırıcıları (YA) ile değiştirilmesi.

Yük ayırıcıları çeşitli tiplerde olup, arıza akımını sayan ve so-

Şekil : 1

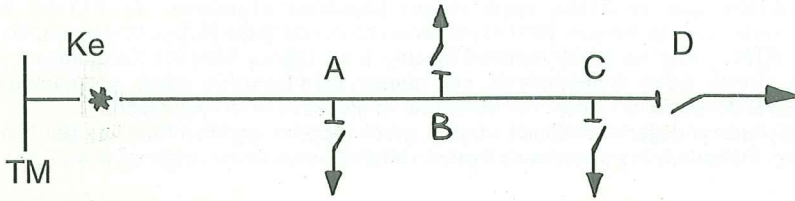
dukları geçici arızaların bulunması, onarımının yapılması ve tekrar enerjilendirilmesi; hattın uzunluğu ve ulaşım zorlukları nedeniyle bazı hallerde çok uzun süre almaktadır.

Bir dalbudak şebeke örneği Şekil.1'de gösterilmiştir. Böyle bir şebeke üzerinde yapılacak bazı tadilatlarla arızalı kısmın ayrılarak

zaman bir kez daha denir. Hattın gerilim tutmaması halinde arıza tespitine çıkılır.

Genellikle ana daldan ayrılan branşmanların ayırıcıları ayrılarak hatta tekrar enerji verilir. Bu şekilde deneme yanılma yoluyla arızanın hangi dalda olduğu araştırılır.

Şekil.1'de 9 ve 10 no'lu

Şekil : 2

Yük ayırıcıları bransman noktalarına konulmuş ve basitleştirilmiş dalbudak şebeke.

nucuna göre üst kontaklarında da gerilim yoksa otomatik olarak kendisini açıp kilitleyen özelliklere sahiptirler.İskandinav ülkeleri, Avrupa, Japonya ve A.B.D.'nde bu tip yük ayırıcıları yaygın olarak kullanılmaktadır.

Şekil 2'de gösterilen ve bransman noktalarına konulmuş yük ayırıcılarının arıza akımını her gördüğünde bir sayıp, 2 veya 3 saydığı anda üst kontaklarında da gerilim yoksa kendisini açık vaziyette kilitlediğini fakat belirlenen sayıya

gelmeden eğer üst kontaklarda enerji görürse (5-10 sn.), kapalı konumda kalıp hafızasını sıldığını (sıfırladığını) ve bu sürelerin ayarlanabildiğini belirtelim.

B noktasındaki yük ayırıcısından sonra arıza olduğunu varsayalım. İlk önce tekrar kapama rölesi çalışacak ve arıza geçici ise hat tutacaktır. A,C, ve D noktalarındaki YA'lar (yük ayırıcıları) arıza akımı geçmediğinden sayma işlemi yapmayacak, B noktasındaki ise bir sayıp bekleyecek, üst kon-

tağında gerilim belli bir süre kaldığından hafızasını sıfırlayıp yeni bir arıza için bekleyecektir.

Arıza sürekli ise hat başı kesicisi tekrar açacak ve B noktasındaki YA arıza akımını algılayıp 2 sayacaktır. Bu sırada kesici tekrar açtığından üst noktalarında da gerilim olmayacağından ayarlanabilir bir T süresi kadar bekleyip kendisini yüksüz vaziyette açıp kilitleyecektir. Diğer YA'lar sayma işlemi yapmadıklarından; kapalı konumlarını koruyup herhangi bir işlem yapmayacaklar ve o dallarda enerji ke-silmeyecektir.

Uzun hatlarda ana hat üzerine ardarda YA'lar konulup T süreleri ayarlanmak suretiyle ana hat-tın sonlarında meydana gelebilecek arızalar izole edilebilecektir.

PROJE • TAAHHÜT
MÜŞAVİRLİK • KONTROLLUK
ONUR MÜHENDİSLİK

ali fuat özbay

ELEKTRİK MÜHENDİSİ
İŞ GÜVENLİĞİ TEKNİK DANIŞMANI

Tel: 484 63 61
1362 Sokak No:18/405 Çankaya İZMİR

**İZMİR KAŞIFLER KULÜBÜ
AÇIK PENCERE ÇOCUK KULÜBÜ**

KAYITLARIMIZ BAŞLADI

**Elektrik - Elektronik - Bilgisayar
Mühendisleri çocuklarına
%10 İNDİRİM**

1408 Sok.No:5/A (Hocazade Camii Karşısı) Alsancak/İZMİR
Tel: 421 45 15

**güler
mühendislik**

ELEKTRİK SAN ve TİC.LTD.ŞTİ
TOPTAN VE PERAKENDE ELEKTRİK
MALZEMELERİ SATIŞI

Rafet Güler

Elektrik Mühendisi

SATIŞ PROGRAMIMIZ

Metesan Bayiliği • Aktif Reaktif Sayaçlar • Her türlü
Elektrik Kablosu • Kontaktörler • Otomatik Sigortalar
Elektrik Panoları • Kompanzasyon Panoları
Aydınlatma Armatürleri • Anahtar ve Priz Serileri
OG Kablo Kroşeleri

1362 SK. NO:18/D ALTANHAN ÇANKAYA-İZMİR
TEL: 0.(232) 4821600 - 4412143 FAX: 4412143

Av. Erguvan YÜCELEMO İzmir Şubesi
Hukuk Danışmanı

18.6.1994 gün ve 21964 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan ve PTT'nin özelleştirilmesine olanak tanıyan 4000 sayılı kanun hakkında Şube Hukuk Danışmanımız Erguvan YÜCEL, idari ve yasal yönlerini inceleyen bir raporu Yönetim Kurulumuz'a sunmuştu. Ancak Şube Bültenimiz'de yer alması kararlaştırılan rapor yayınlanmadan Anayasa Mahkemesi'nin yürütmeyi durdurma ve gerekçeli kararı yayımlandı.

Gelişmelerin değerlendirilmesi sonucu, gerek raporun, gerekse Anayasa Mahkemesi kararının Bültenimiz'in bu sayısında üyelerin bilgisine sunulması uygun görüldü.

Hukukçu Gözü İle PTT'nin Özelleştirilmesi Raporu

TELGRAF VE TELEFON KANUNUNUN BİR MADDESİNİN DEĞİŞTİRİLMESİ VE BU KANUNA BAZI EK VE GEÇİCİ MADDELER EKLENMESİNE DAİR KANUN. (KANUN NO.4000)

SÖZ KONUSU KANUNUN DİĞER KANUNLARLA TEMASI VE ANAYASAYA UYGUNLUĞU 1-ANAYASAL ESASLARA UYGUNLUĞU:

a-) 1982 Anayasasının 1. maddesi " Türkiye Devleti bir Cumhuriyettir." demektir. Türkiye Cumhuriyeti'nin ilkeleri arasında sayılan "devletçilik ilkesi", halkın vergileri ve çalışması ile yarattığı ekonomik değer ifade eden ve Türkiye halkına ait olan nesnel yada tinsel değerlerin satılamaz, özel kişi ve kuruluşlara geri dönüşsüz olarak devredilemezliğini ifade etmektedir.

Anayasanın 168. maddesi tabii servetler ve kaynakların devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunduğunu belirterek, bunların işletilmesi hakkının devlete ait olduğunu düzenlemiş ve bu hakkın ancak "belli bir süre" için özel ya da tüzel kişilere devredilebileceğini anlatmıştır.

"Kendi ülkesine, geleceğine, servetine ve siyasi idaresine egemen olan halkın sahip olması kavramı kendi öz malı olan PTT işletmesi ve hizmetlerinin bu anlamda geri dönüşü olmayacak şekilde satılmasına olanak vermemektedir."

b-) 1982 Anayasasının 44. Maddesi "kamu hizmeti niteliği taşıyan özel teşebbüsler kamu yararının zorunlu kıldığı hallerde devletleştirilebilir. Dev-

letleştirilme gerçek karşılığı üzerinden yapılır." demektir. Burada kısaca devletleştirme denen ve mülkiyet hakkına anayasa ile getirilebilecek bir kısıtlamadan söz edilmektedir.

Fakat bu işlemin tersi olan özelleştirmeye ilişkin yasal düzenleme anayasada mevcut değildir.

Kamu işlevi gören, devletin iktisadi kişiliği arkasında halkın sahip olduğu kabul edilen bu iktisadi kuruluşun bir anonim şirkete devredilerek satılığa çıkarılabilmesi için yapılacak uygulamayı ve denetleme esaslarını ve genel şekli belirleyen anayasal hiçbir düzenlemenin olmayışı, pasif anlamda anılan 4000 sayılı kanunun anayasaya uygun olmadığını göstermektedir.

"Buna kanun değil, hukuk boşluğu denebilir."

Bu anlamda Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin, kamu malını, bu yöntemle satmaya, devretmeye anayasal olarak düzenlenmiş hak ve yetkisi yoktur.

c-) Türkiye halkına ait egemenlik hakkının kullanılış şekli açısından bakıldığında, 1982 Anayasasının 6. maddesinin 3. fıkrasında, **"Egemenliğin kullanılmasında hiçbir kişiye, zümreye veya sınıfa bırakılamaz. Hiçbir kimse veya organ kaynağını Anayasadan almayan bir devlet yetkisini kullanamaz."** den-

mektedir.

Anayasada, özelleştirme, kamu malını ve işletmelerini şirkete dönüştürerek satma, hukuki olgusu düzenlenmemiş olmakla, kaynağını anayasadan almayan bir yetkinin hiçkimse tarafından kullanılamayacağı ortadadır.

Anayasanın 168. maddesindeki **"belli bir süre için devredilme"** cümlesi kiralamayı ifade etmektedir.

Belli bir süre için satma diye bir tasarrufun olamayacağı açıktır. "Kiralama düzenlenmiş fakat satış düzenlenmemiştir."

Bu anlamda yasayı yapanlar ve uygulayanlar giderilmesi güç olan büyük bir hata yapmaktadırlar.

d-) Anılan 4000 sayılı kanunun 1. maddesinde, telekomünikasyon hizmetlerinin Türk Telekomünikasyon A.Ş. tarafından yürütüleceğini, daha sonra devamla, şirket ana sözleşmesinin Ulaştırma Bakanı tarafından onaylandıktan sonra şirketin faaliyete geçeceğini, şirketin kuruluş ve tescil hükümleri hariç... Türk Ticaret Kanunu hükümlerine tabi olacağından söz edilmiştir.

e-) Öncelikle şirket ana sözleşmesi onaylanmadığına göre faaliyete geçiş yoktur. Bu anlamda tüzel kişilik oluşmamıştır. Çünkü kural olarak Ticaret Bakanlığı'nın onayı ile verilen (bu yetki Ulaştırma

Bakanlığı'na verilmiş olsa da), tescil olmadan tüzel kişilik oluşamaz.

"Öyle ise var olmayan olguya Türkiye Cumhuriyeti Posta, Telgraf, Telefon İşletmesi Genel Müdürlüğü'nün telekomünikasyon ile ilgili hizmetleri yürüten personeli ile taşınır-taşınmaz malları, her türlü araç, gereç ve cihazları, alacak ve borçları ile nasıl devredilmiştir?

Hukuken böyle bir tasarrufa olanak yoktur.

2. YÜRÜRLÜKTEKİ YASALARLA İLİŞKİLERİ :

a-) Yasa tekelleşmeyi ve kartelleşmeyi önleyici koşulları da dikkate alarak, işletme lisans ve ruhsatının verilmesinden söz etmektedir. Bu nasıl mümkün olacaktır? Türkiye Cumhuriyeti vatandaşının tekbaşına satın almayacağı kadar çok ekonomik değer ifade eden bu işletmeler ve müşterileri, şirketin %49 oranı hesabı ile kime ya da kimlere satılacaktır? Ve Ulaştırma Bakanı bu işlem sırasında tekelleşmeyi nasıl önleyecektir?

b-) Kurulacak olan Anonim Şirket mevcudiyetini hangi sicile tescilli olarak idame ettirecektir? Böyle bir sicil de yoktur. Eğer kanunla oluşturulan bir tüzel kişilikten söz ediliyorsa bu yine bir kamu kurumu olacaktır.

Anonim şirket olmasındaki amaç, sermayesini paylara bölebilmek için olsa bile, anonim şirketi tanımlayan ve düzenleyen Türk Ticaret Kanunu (TTK) bu konudaki özel kanun olması sebebiyle, böyle bir A.Ş.'nin bu koşullarda oluşturulmasına engeldir.

c-) 1982 Anayasasının 20. ve 22. maddeleri özel hayatın gizliliğini ve haberleşme hürriyetini düzenlemiştir.

Türk ulusu kamu kurumu niteliğindeki PTT vasıtasıyla, hizmet, araç ve personelden yararlanarak haberleşme yaparken, anılan anayasal güvencelerin tam ve mutlak

olduğuna hüsnüniyetle itimat etmiştir. Çünkü anayasa bu güvenceyi emretmektedir.

Fakat telekomünikasyon olarak anılan hizmetlerin tümünün müşterileri ile birlikte %49'unun satılması halinde anayasal güvencelerden uzaklaşmış olacaktır.

Bu %49'luk hissenin yabancı sermayeye satılıp satılmayacağı belirtilmemiştir. Ülke güvenliği, kişi güvenliği ve haberleşme özgürlüğü ile hizmetin kesintisiz devamı açısından, hukuken belirtilen Anayasal güvencelerden vazgeçilmiş gözükmektedir.

d-) 2886 Sayılı Devlet İhale Kanununun 1. maddesi gereğince, sözkonusu kurumun anonim şirkete dönüştürülerek %49 hissesinin satışı ile ilgili düzenlemenin devlet ihale kanununa göre yapılması gerektiği hukuki görüş ve kanaatindeyim. Oysa sözkonusu 4000 sayılı yasanın ek madde 17. hükmü tüm bu usul ve esasların Ulaştırma Bakanı'nca verilecek kararlarla belirleneceğini hükme bağlamaktadır. Kanaatimce bu iki kanun birbiri ile çelişmektedir.

Geçici 1. maddenin içinde yer alan "Türkiye Cumhuriyeti Posta, Telgraf, Telefon İşletmesi Genel Müdürlüğü'nden, Telekomünikasyon ile ilgili hizmetleri yürüten personeli A.Ş.'ne devredilmiştir." hükmü ;

*** 1982 Anayasasının 17.-49. ve 50. maddelerine aykırıdır.**

Doğuştan gelen dokunulmaz hakları bulunan insanların kendilerine sorulmadan, sadece çalışmak zorunluluğunda olmaktan dolayı muhtemel olarak, "gabin" (sömürü) altında özgür olmayan iradeleriyle onaylamak zorunda kalabilecekleri görülmektedir.

Kişilerin bir kamu kurumundan özel bir anonim ortaklığa, iradesi, düşüncesi, kanaati ve direnmesi olmayacak canlılar gibi devredilmekle, Türkiye Cumhuriyeti

Anayasası'nın düzenlediği, kişinin maddi ve manevi hakları çiğnenmektedir. İstihdam yolunda güvence verilmiş bulunması kişilerin "gabin altında" kalarak bu yeni işyeri isim ve çalışma güvencesi muğlak değişikliğini kabul etmesi ile anayasal aykırılık giderilmiş olmaz.

3. PTT BÜNYESİNDE TELEKOMÜNİKASYON HİZMETLERİ İÇİN GÖREVLENDİRİLMİŞ VE 657 SAYILI DEVLET MEMURLARI KANUNUNA TABİ DEVLET MEMURU STATÜSÜNDEKİ PERSONELİN DURUMU :

Bu noktada kurulmuş ya da kurulacak bir anonim ortaklıkta devlet memurlarının istihdamına 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununun 1. ve 28. Maddeleri başlangıçta engel olarak gözükmektedir.

Anılan kanunun 1. maddesinde, "Bu kanun genel ve katma bütçeli kurumlar, v.b. hakkında uygulanır." denmektedir.

Bu maddedeki açıklama, adı geçen anonim ortaklıktan önce, PTT'de çalışan personelin devlet memuru olduğudur. Ancak bundan sonra ne olacaktır? Yapılan 1. madde tanımından anlaşılacağı gibi artık bir anonim ortaklık idaresine geçen Türk telekomünikasyon hizmetlerinde çalışan personel, bu kanunun kapsamı dışında kalacaktır.

Böylelikle anılan 4000 sayılı kanun, geçici 2. maddesinde anlatılan istihdam güvencesi boşlukta kalmaktadır.

Ayrıca devlet memurları Kanununun 28. Maddesi "Memurlar Türk Ticaret Kanununa göre tacir veya esnaf sayılmalarını gerektirecek bir faaliyette bulunamaz. Ticaret ve sanayi müesseselerinde görev alamaz.." şeklindedir.

Bu itibarla, anonim ortaklık var oluş yapısı gereğince, (Afectio Societatis) yani ortak ticari kazanç elde etmek amacıyla ku-

ruhan bir yapılanma olduğu için, ticari bir kuruluş olmasından başka bir olasılık yoktur.

Oysa Devlet Memurları Kanunu anlatılan 28. Maddesinde, devlet memurları statüsünde çalışanların ticari amaçlı kuruluşlarda görev alamayacaklarını amir şekilde belirtmiştir.

Telekomünikasyon hizmetlerinde çalışan devlet memuru statüsüne tabi elemanların, istihdam edilmeleri söz konusu olsa bile devlet memuru sayılmaları olanak dışıdır. Zira devlet eli ile kurulan ticaret şirketlerinde devlet kurumundan devredilenler devamla devlet memurları kanununa tabi olurlar şeklinde bir düzenleme bulunmadığı gibi, anılan 4000 sayılı kanunda bu kişilerin tabi olacakları kanun düzenlenmemiş ya da gösterilmemiştir. **Bu durum anayasal anlamda iş ve çalışma güvencesinin gözardı edildiğini göstermektedir.**

Zira adı geçen kanunda ;
"...Anonim Şirketine devredilen personelin mevcut statüleri ve özlük haklarıyla istihdamlarına devam olunur." ibaresi yürürlükteki kanun engeli nedeniyle hukuken olanaksız olmakla, boşlukta kalan bir hükümdür.

Adı geçen 4000 sayılı kanun hükümleri, başta anayasa olmak üzere konusu, çalışanları, kurumsal yapısının nitelikleri v.b. açılardan birçok diğer özel ve genel yasalarla çelişmekte, hukuken uygulama olanağının bulunmadığı görülmektedir. Ancak bugünkü şartlar içinde görünen odur ki; anılan yasa herşeye rağmen yürürlükte kalacak yürütme ile ilgili tarafları K.H.K.'lerle çözümlenmeye çalışılacak, sonuçta, bir anlamda işbirlikçi çok uluslu sermaye ile yeni kapitülasyonlar dönemi başlatılmış olacaktır.

Kanımca özelleştirilmek istenen diğer KİT'lerde de benzer hukuki

engeller mevcuttur.

Öncelikle bu hukuki engellerin aşılabilmesi için hükümetin, konunun uzmanı olan ve konumu gereği kamuoyunu bilgilendirme görevleri bulunan meslek ve çalışma örgütleri ile üniversitelerin görüşlerinin oluşturulması ve her türlü iletişim araçlarının kullanımı olanağının verilerek kamuoyuna sunulması sağlanmalı ve bu bilgilendirmeden sonra bu kurumların gerçek sahibi olan kamuoyunun onayı alınmalıdır. Kamuoyunun seçimi özelleştirme yönünde olduğu takdirde anayasal değişiklikler süratle gerçekleştirilmelidir.

Bu uygulama ile özelleştirmenin demokrasi ve hukuk çizgisi içinde olduğu söylenebilir.

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

YÜRÜRLÜĞÜN DURDURULMASI İSTEMİNİN KONUSU:

18.6.1994 Günlü 21964 Sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 4000 sayılı "Telgraf ve Telefon Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bazı Ek ve Geçici Maddeler Eklenmesine Dair Kanun"un yürürlüğünün durdurulması istemidir.

1- YÜRÜRLÜĞÜ DURDURMA İSTEMİNİN GEREKÇESİ

4000 sayılı Kanun'un iptal istemini içeren 2.8.1994 günlü dava dilekçesinin yürürlüğün durdurulmasına ilişkin bölümünde aynen şöyle denilmektedir:

"Anayasa Mahkemesi'nin ilk kez, konusu bu dava ile aynı olan 509 sayılı KHK, daha sonra da 3974 ve 3990 sayılı Yasaların iptali için açılan davalarda verdiği yürürlüğün durdurulması ve 3987 sa-

yılı Yasa için açılan iptal davasında ise, "yürürlüğün durdurulması isteminin reddi" kararlarında belirtildiği gibi, "yürürlüğün durdurulması kararı" alabileceği yönünde bir içtihat oluşmuştur. Bu davada da, yürürlüğün durdurulması istemi vardır.

İptal gerekçelerinde ayrıntılarıyla açıklanmaya çalışılan Anayasa'ya aykırılık durumlarının, bu davada yürürlüğün durdurulmasını gerektiren hususları şöyle sıralanabilir:

1- İptali istenen Yasa, Anayasa'nın 5. maddesindeki "Türk Milleti'nin bağımsızlığını koruma" görevi ile çelişmektedir.

Örneğin; 697 sayılı Ulaştırma ve Haberleşme Hizmetlerinin Olağanüstü Hallerde ve Savaşta Ne Suretle Yürütüleceğine Dair Kanun'da, Türk Silahlı Kuvvetleri'ne verilen; olağanüstü haller ve savaş durumunda haberleşme tesislerine el koyma, gerekirse tümünü kendi personeli ile işletme yetkisinin uygulanabilmesi için haberleşme tesislerinin tamamına yakınının Devlet elinde olması gerekmektedir. Oysa, iptali istenen Yasa ile, zaten Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi, hisselerinin % 49'unun satılmasına olanak sağlanmışken, ayrıca işletme lisans ve ruhsatı da verilmesi, tesislerin tamamına yakınının fiilen başka ellerde veya yabancılarda olmasına yol açacaktır. Bunun stratejik önemi ve Anayasa'nın 5. maddesindeki "Türk Milleti'nin bağımsızlığını koruma" görevi ile çeliştiği açıktır.

2- İptali istenen Yasa ile Anayasa'nın 128. maddesinde bizzat Devlet eliyle yerine getirileceğini belirttiği bir kamu hizmeti, devredilmek istenmektedir. Ancak, devir koşulları hiçbir güvenceye bağlanmamıştır. Bunun yanı sıra, Yasa'da yapılan değişiklik Yasa'nın kendisi ile çelişmekte, sonuçta ortaya sermayesinin yarısından faz-

lası Devlete ait olduğu için bir KİT olan, kamu hukukuna ve TBMM denetimine tabi olması gereken, ancak yapılan değişiklikle, özel hukuka tabi olacağı belirtilen bir Anonim Şirket çıkmaktadır. Bu şirket, kendi kanunu gereği, imtiyaz ya da ruhsat verebilecek, ancak özel hukuktan yararlanacağı için, bunları Danıştay denetiminden geçirmeyerek, ayrıca herbiri birer idari sözleşme olan bu sözleşmeler idari yargı alanı dışında tutulacaktır.

3- Bilindiği gibi, Yüce Mahkeme'nin 21.10.1993 gün ve 1993/33 Esas ve 1993/40-1 Karar sayılı kararı ile; 509 sayılı Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi Kurulması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin iptali için açılan davada ilk kez "yürürlüğün durdurulması" kararı verilmiş, daha sonra da 509 sayılı KHK iptal edilmiştir. Bu kez iptali istenen Yasa, aynı amaçla, fakat değişik bir adla çıkarılmıştır. Gerçi ilk kararda KHK'nin iptal gerekçesi, daha önce Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen yetki yasasına dayanarak çıkarılması olmuştu ama, burada sözkonusu olan yürürlüğün durdurulması istemi olduğu için, o zaman yürürlüğün durdurulması kararına esas olan gerekçeler aynen geçerlidir. İptali istenen yasanın uygulanması halinde, telafisi güç zararlar ortaya çıkabileceği gibi, çok açık hukuka aykırılık da sözkonusudur.

Çünkü, yasa ile %51'i (yarisından fazlası) devlete ait olduğu için bir KİT olan, ancak özel hukuka tabi kılınmak istenen bir şirketin kurulması sözkonusudur.

Nitekim, daha önce 509 Sayılı KHK'nin iptal davasının görüşülmesi sırasında; Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi, ana sözleşmesi, Ulaştırma Bakanı tarafından onaylanarak faaliyete geçmiş, bunun önlenmesi için idari yargıda ayrı bir dava açılması, yürürlüğünün durdurulması ve işlemin

iptali kararlarının alınması zorunluluğu doğmuştur.

Aynı hukuka aykırı uygulamaların yapılması ve telafisi güç ve önlenemeyecek zararların doğması mümkün olduğu için, yürürlüğün durdurulması isteminde bulunmaktadır."

II- YÜRÜRLÜĞÜN DURDURULMASI İSTEMİNİN İNCELENMESİ

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 8. maddesi gereğince Yekta Güngör ÖZDEN, Güven DİNÇER, Mustafa GÖNÜL, İhsan PEKEL, Selçuk TÜZÜN, Ahmet N. SEZER, Samia AKBULUT, Haşim KILIÇ, Sacit ADALI, Ali HÜNER ve Lütfi F. TUNCEL'in katılmalarıyla 16.8.1994 günü yapılan yürürlüğü durdurma istemini inceleme toplantısında isteme ilişkin rapor, dava dilekçesi ve ekleri, iptali ve yürürlüğü durdurması istenilen yasa kurallarıyla dayanan Anayasa kuralları, bunların gerekçeleri ve öteki yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

A- Anayasa Mahkemesi'nin Yürürlüğü Durdurma Kararı Verip Veremeyeceği Sorunu : Anayasa Mahkemesi, 21.10.1993 günlü ve 1993/33 Esas, 1993/40-1 sayılı kararı ile 509 sayılı KHK'nin; 11.4.1994 gün ve 1994/43 Esas, 1994/42-1 sayılı kararı ile de 3974 sayılı Yasa'nın yürürlüğünün durdurulmasına karar vermiştir.

Bu kararlarda belirtilen gerekçelerle Anayasa Mahkemesi bir yasa, Kanun Hükmünde Kararname ya da Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün yürürlüğünü durdurma kararı verebilir.

Haşim KILIÇ bu düşünceye katılmamıştır.

B- Dava Konusu 4000 Sayılı Yasa'nın yürürlüğünü durdurma kararı verilmesine gerek bulunup bulunmadığı sorunu :

Dava konusu 4000 sayılı Yasa kurallarından anlaşılacağı üzere,

Yasa'ya ilişkin olası bir iptal kararının verilmesi ve bu kararın yürürlüğe girmesine kadar Yasa kurallarının uygulanması durumunda daha sonra giderilmesi güç ya da olanaksız durum ve zararlar doğabilecek, ileride verilebilecek bir iptal kararı belki de sonuçsuz kalacaktır.

Bu nedenle istem doğrultusunda 4000 sayılı Yasa'nın kimi kurallarının yürürlüğünün durdurulmasına karar vermek gerekmektedir.

III- SONUÇ

10.6.1994 günlü, 4000 sayılı "Telgraf ve Telefon Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bazı Ek ve Geçici Maddeler Eklenmesine Dair Kanun" :

a) 2. maddesiyle 4.2.1924 tarihli ve 406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanunu'na eklenen Ek Madde 17 ve Ek Madde 18'in,

b) 3. maddesiyle aynı Yasa'ya eklenen Geçici Madde 1, Geçici Madde 2, Geçici Madde 3'ün,

Uygulanmasından doğacak ve sonradan giderilmesi güç veya olanaksız durum ve zararların önlenmesi bakımından ;

A. İptal isteminin reddi durumunda karar gününe kadar,

B. İptal isteminin kabulü durumunda ise, iptal kararının Resmi Gazete'de yayımlandığı güne kadar, YÜRÜRLÜKLERİNİN DURDURULMASINA, OYÇOKLUĞUYLA 16.8.1994 gününde karar verildi.

GRUP SAĞLIK

SİGORTASI

YAPTIRDINIZ MI ?

ÜNİVERSİTELER AÇILIRKEN Elektrik, Elektronik, Bilgisayar Mühendisliği Eğitimine Bir Bakış

Ahmet Becerik
Elektrik Mühendisi

1. GİRİŞ

Elektrik-Elektronik ve Bilgisayar Mühendisliği meslek alanı enerji, iletişim, endüstriyel otomasyon ve bilgisayar teknolojisi gibi bir ülkenin her türlü üretim ve haberleşme sistemlerinin temelini oluşturmakta, bu bağlamda ülkemizde meslek dalında çalışan elemanları, üniversitemizde bu bölümlerde öğretim görme isteklisi orta öğretim mezunları ve mühendislik fakültelerimizde ilgili bölümleri, sürekli artan bilim ve meslek dalıdır.

Bütün dünyada olduğu gibi ülkemizde de mühendislik ve özellikle elektrik, elektronik mühendisliği eğitimi ve uygulamaları hızla değişmekte, ilerlemektedir. Yetmişmiş insan gücünü sağlayacak, sanayinin teknoloji geliştirmesine yardımcı olacak araştırmalar yapıp bilgi üretecek olan üniversitemizin elektrik, elektronik, bilgisayar mühendisliği dalları eğitim ve öğretim yöntemleri, teknoloji ve kapsam olarak ayrımlar göstermekte olup çeşitli adlar altında tek olarak (elektrik mühendisi, elektronik mühendisi, bilgisayar mühendisi), birleşik olarak (elektrik elektronik mühendisi) ya da alt disiplin(elektronik ve haberleşme mühendisi, bilgisayar ve enformatik mühendisi, kontrol ve bilgisayar mühendisi) olarak tanımlanan mezunlar vermektedir.

2.ELEKTRİK,ELEKTRONİK, BİLGİSAYAR MÜHENDİSLİĞİNİN EĞİTİMİNDE SORUNLAR

* Yurdumuzda üniversite sistemi, eğitimin niteliğini istenen düzeye oturtacak iyiliğe ve kararlılığa kavuşamamıştır. Uygulanan YÖK'e dayalı yönetsel ve akademik düzen çalışan öğretim elemanlarının işlev ve görevlerini gereğince yapabilmelerine elverişli ortamı sağlayamamaktadır.

* Hızlı ve yüksek oranda üniversiteleşme kaygısı ve istekleri ile ülkemizin 25 üniversitesinde elektrik, elektronik, 13 üniversitesinde bilgisayar mühendisliği bölümleri açılmıştır. Özellikleri pek farklı olmayan, çoğunda yetersiz altyapı ve öğretim üyesi açığı bulunan eğitim öğretimin kapsam ve niteliği tartışmalı bölümler bulunmaktadır.

* Ülkemizde elektrik, elektronik mühendisliği eğitimi veren yükseköğretim kuruluşlarının ders programlarının içerikleri incelendiği zaman kuramsal bilgilerin gittikçe artan oranlarda öğrencilere verildiği görülmektedir. Orta eğitimden gelen öğrencilerin temel bilgi düzeylerinin (matematik, fizik v.b.) gittikçe düşmesi sonucu, ilk yıllarda meslek disiplinin dışında yoğun olarak verilen temel fen dersleri nedeniyle, 4 yıllık süreye bağlı bulunan ilgili mühendislik mesleğinin çağdaş uygulamalarından yeterli ölçüde bilgi verilemeyen, kuramsal, yüzeysel bir eğitim programı elektrik elektronik mühendisliğinde yaygınlaşmış bulunmaktadır.

* Üniversitemizin elektrik, elektronik, bilgisayar mühendisliği dallarında öğretim kadrosu sayıca çok yetersizdir. Bu yalnızca büyük kent dışı üniversitelerin sorunu değildir. Kentimizdeki D.E.Ü.'nin elektrik, elektronik mühendisliği bölümüne baktığımızda kadrolu ve doktoralı öğretim üyelerinin sayısının çok az olduğunu görmekteyiz. Öğretim üyelerine ve Araştırma görevlilerine çok düşük ücret verilmektedir. Asistanlık kurumu devletin ücret politikası nedeniyle çökmüştür. Bu da hem nitelikli yüksek lisans ve doktora araştırmalarının azalmasına, hem de öğretim üyesi yetişme kaynağının kurumasına yol açmıştır. YÖK'ün hazırladığı binlerce araştırma gö-

revlisini yurt dışına gönderme programı bir karmaşaya yol açmış, gerekli incelemeler, etüdürl yapılmadan gönderilenlerin yanında, gönderilmeyen ve hiç bir maddi desteğe sahip olmayan nitelikli öğretim elemanlarının kendilerini geliştirmek amacıyla gerekli olan bilimsel yayınların ödeneksizlik nedeniyle azaltılması ya da alınmasının durdurulması dikkat çekicidir.

Üniversitelerin öğrencilere salt mesleki bilgiler aktaran birer kurum olmadığı aynı zamanda, araştırmacı yetiştirmekle yükümlü birer araştırma kurumu olduğu unutulmamalıdır.

* Elektrik, elektronik ve bilgisayar mühendisliğinin; eğitim ve öğretimin yapısal sorunlarının yanında gerek kendi alt disiplinleri ile (enerji, elektronik haberleşme, kontrol v.b.), gerekse orta ve yüksek öğrenim kurumlarından mezun, teknisyen, tekniker, teknik öğretmenlerin meslek yaşamındaki görev yetki ve sorumluluklarını tanımlayan yasal ve yönetsel ayrımların yeterince yapılmaması nedeniyle bu meslek dalında çalışan kitleyi sorunlar içinde bıraktığı gibi üniversitelerde eğitim ve öğretim karmaşası yaratmakta ilgili mühendisliğin ülkemizde olması gerekli düzeyinin gerisinde kalmasına neden olmaktadır.

3. SONUÇ

İnsanlık bilgi ya da elektronik çağı adı verilen bir çağın eşliğindedir. Bu konuda hepimize sorumluluklar düşmektedir. Üniversitemizde çok güçlü bir öğretim kadrosu ve nitelikli mühendis yetiştirmeye uygun bir ortamın oluşturulması sağlanarak 2000'li yıllarda mesleki bakımdan yabancılık çekmeyecek, ileri teknolojik ortamda iyi çalışma yapabilecek mühendislerin yetişmesi gerekmektedir.

**1994 Yılı ÖSYS'ye GÖRE ELEKTRİK - ELEKTRONİK - BİLGİSAYAR MÜHENDİSLİĞİ
BÖLÜMLERİNİN ÜNİVERSİTE DAĞILIMI**

SıraNo	Şehir Adı	Üniversite Adı	Fakülte Adı	Bölüm Adı	Öğr. Kont.	Eğitim Dili
1	Ankara	Ankara	Fen	Elektronik	41	Türkçe
2	Ankara	Bilkent	Mühendislik	Elektrik-Elektronik	50	İngilizce
3	İstanbul	Boğaziçi	Mühendislik	Elektrik-Elektronik	52	İngilizce
4	Adana	Çukurova	Müh.- Mimarlık	Elektrik-Elektronik	31	Türkçe
5	Diyarbakır	Dicle	Müh.- Mimarlık	Elektrik	21	Türkçe
6	İzmir	Dokuz Eylül	Mühendislik	Elektrik-Elektronik	52	İngilizce
7	Kütahya	Dumlupınar	Mühendislik	Elektrik-Elektronik	62	Türkçe
8	İzmir	Ege	Mühendislik	Elektrik-Elektronik	31	Türkçe
9	Kayseri	Erciyes	Mühendislik	Elektronik	134	Türkçe
10	Elazığ	Fırat	Mühendislik	Elektrik-Elektronik	104	Türkçe
11	Ankara	Gazi	Müh.- Mimarlık	Elektrik-Elektronik	52	Türkçe
12	Gaziantep	Gaziantep	Mühendislik	Elektrik-Elektronik	83	İngilizce
13	Ankara	Hacettepe	Mühendislik	Elektrik-Elektronik	63	İngilizce
14	Malatya	İnönü	Mühendislik	Elektrik-Elektronik	31	Türkçe
15	İstanbul	İstanbul	Mühendislik	Elektrik-Elektronik	52	Türkçe
	İstanbul	İstanbul	Mühendislik	Elektronik	114	İngilizce
16	İstanbul	İTÜ	Elk.- Elektronik	Elektrik	185	Türkçe
	İstanbul	İTÜ	Elk.- Elektronik	Elektronik Haberleş.	185	Türkçe
17	Trabzon	KTÜ	Müh.- Mimarlık	Elektrik-Elektronik	103	Türkçe
18	Kocaeli	Kocaeli	Mühendislik	Elektronik	155	Türkçe
	Kocaeli	Kocaeli	Mühendislik	Elektronik Haberleş.	134	Türkçe
19	Samsun	19 Mayıs	Mühendislik	Elektrik-Elektronik	31	Türkçe
20	Ankara	ODTÜ	Mühendislik	Elektrik-Elektronik	185	İngilizce
21	Eskişehir	Osmangazi	Müh.- Mimarlık	Elektrik-Elektronik	62	İngilizce
22	Sakarya	Sakarya	Mühendislik	Elektrik-Elektronik	52	Türkçe
23	Konya	Selçuk	Müh.- Mimarlık	Elektrik-Elektronik	53	Türkçe
24	Bursa	Uludağ	Müh.- Mimarlık	Elektronik	63	Türkçe
25	İstanbul	Yıldız	Elk.- Elektronik	Elektrik	205	Türkçe
	İstanbul	Yıldız	Elk.- Elektronik	Elektronik Haberleş.	82	Türkçe
1	Magosa	Doğu Akd.	Mühendislik	Elektrik-Elektronik	353	İngilizce
2	Girne	Amerikan	Mühendislik	Elektronik	100	İngilizce
3	Lefkoşe	Yakın Doğu	Mühendislik	Elektrik-Elektronik	182	İngilizce
1	Ankara	Bilkent	Mühendislik	Bilgisayar ve Enfor.	50	İngilizce
2	İstanbul	Boğaziçi	Mühendislik	Bilgisayar	52	İngilizce
3	İzmir	Ege	Mühendislik	Bilgisayar	62	İngilizce
4	İstanbul	Galatasaray	M.T.Y.O	Bilgisayar	11	Fransızca
5	Ankara	Hacettepe	Mühendislik	Bilgisayar Bilimleri	52	İngilizce
6	İstanbul	İstanbul	Mühendislik	Bilgisayar Bilimleri	102	Türkçe
7	İstanbul	İTÜ	Elk.- Elektronik	Kontrol ve Bilgisayar	62	Türkçe
8	Trabzon	KTÜ	Müh.- Mimarlık	Bilgisayar	31	Türkçe
9	Kocaeli	Kocaeli	Mühendislik	Bilgisayar Bilimleri	26	Türkçe
10	İstanbul	Marmara	Mühendislik	Bilgisayar	31	İngilizce
11	Ankara	ODTÜ	Mühendislik	Bilgisayar	72	İngilizce
12	Edirne	Trakya	Müh.- Mimarlık	Bilgisayar	31	Türkçe
13	İstanbul	Yıldız	Elk.- Elektronik	Bilgisayar Bilimleri	52	Türkçe
1	Magosa	Doğu Akd.	Mühendislik	Bilgisayar	203	İngilizce
2	Girne	Amerikan	Müh.- Mimarlık	Bilgisayar	100	İngilizce
3	Lefkoşe	Yakın Doğu	Mühendislik	Bilgisayar	182	İngilizce
	Lefkoşe	Yakın Doğu	Mühendislik	Bilgisayar ve Enfor.	182	İngilizce

1994 Yılı ÖSYS'ye GÖRE TÜRKİYE E.E.B. MÜHENDİSLİĞİ KONTENJAN ÇİZELGESİ	Mühendislik Adı	TÜRKİYE		KKTC	
		Bölüm	Öğrenci	Bölüm	Öğrenci
		Elektrik	4	566	-
Elektrik Elektronik	18	1148	2	535	
Elektronik	4	352	1	100	
Elektronik ve Haberleşme	3	401	-	-	
Bilgisayar	10	290	3	485	
Bilgisayar Bilimleri	5	180	-	-	
Bilgisayar ve Enformatik	1	50	1	182	
Kontrol ve Bilgisayar	1	62	-	-	

TÜRKSAT-1B UZAYDA

Alpaslan GÜZELİŞ
Elektronik Mühendisi
Elektronik ve Haberleşme
Komisyonu Üyesi

Türkiye'nin ilk uydusu TÜRK-SAT-1A'nın 24 Ocak 1994 tarihinde uzaya fırlatılışındaki başarısızlıktan 7 ay sonra TÜRK-SAT-1B uzaydaki yerini aldı.

Türkiye, TÜRK-SAT-1B uydusu ile dünya ülkeleri arasında, uzayda uydusu olan 16 ülke arasına girdi. TÜRK-SAT-1C'nin de 1996 yılı sonlarında uzaya fırlatılması planlanmıştır.

İlki başarısız olan her iki uydu da Fransız Aerospatial firmasınınca üretilmişlerdir.

TÜRK-SAT-1A Airane füzeleriyle yapılan 63 fırlatılıştaki 6'ncı başarısızlık olmuştur. Firma yetkililerince yapılan araştırmalar sonucunda başarısızlığın yakıt pompalarındaki bir rulmanın sıkışması sonucu meydana geldiği açıklandı. Bu tespit sonucunda TÜRK-SAT-1B fırlatılmadan önce bu yöndeki deneyler yoğunlaştırıldı.

Sonuçta TÜRK-SAT-1B Fransız Guayanası'ndaki Kourou Uzay Üssü'nden 10 Ağustos gece yarısı başarılı bir şekilde uzaya fırlatılmıştır.

TÜRKİYE UYDUYA NİÇİN GEREKSİNİM DUYDU?

Bunun nedenleri olarak açıklanan ulusal güvenlik, haberleşme bağımsızlığı gibi politik nedenlerin yanında öncelikle ekonomik yönü ağır basmaktadır. Türkiye'nin IN-TELSAT-EUTELSAT gibi uydulardan kiralama işi olduğu "Transponder"ların (yansıtıcı) sayısı 10'a yaklaşmıştır. Özellikle TV yayınları ve haberleşme maksatlı kullanılan bu yansıtıcılar için milyonlarca dolar ödenmektedir. TÜRK-SAT - 1B'nin Türkiye'ye maliyeti 110 Milyon Dolar civarındadır. Türkiye TÜRK-SAT projesinin tamamlanması ile birlikte 10 yıl gibi bir süreçte 1,2 Mil-

yar Dolar gelir beklemektedir. TÜRK-SAT-1B NASIL BİR UYDU ?

Türkiye, Orta Avrupa ve Orta Asya'nın bir bölümünü kapsayan alanda haberleşme ve TV yayınları olanağı sağlayacak. TÜRK-SAT-1B uydusunda 16 adet Transponder (yansıtıcı) bulunmaktadır.

Bu yansıtıcıların 6'sı geniş band (72 MHz), 10'u dar band (36 MHz) olup her birinin çıkış gücü 55 Watt'tır. Transponder'ların 2'si Batı Avrupa'ya, 3'ü Orta Asya'ya ayrılmıştır.

TÜRK-SAT-1B uydusu KU bandında çalışacak ve veri için 14000

tarlarında tamamlanarak hizmete verilmesi sağlanacaktır.

TÜRK-SAT UYDULARI NASIL HİZMETLER SUNACAKTIR ?

Öncelikle TÜRK-SATLAR haberleşme amaçlı uydular olup optik izleme olanakları yoktur. Bu nedenle yeryüzündeki bazı hareketleri bahsedildiği şekilde izlemesi olanaklı değildir. Üzerinde Türkiye'ye dönük yüksek güçlü Transponder'ların olması nedeniyle daha küçük çapta (60 -120 cm.) antenlerle TV yayınlarının izlenmesi mümkün olabilecektir. Kuşkusuz bunlar da Türkiye'de yayın yapan ve TÜRK-SAT'tan kanal kiralayan TV'ler olacaktır.

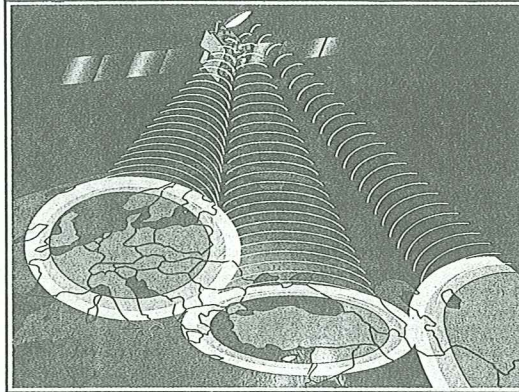
TÜRK-SAT'a bakan antenlerde de diğer uydulardan yayın alan kişisel antenlerde olduğu gibi Receiver'a (alıcıya) gereksinim vardır.

TÜRK-SATLAR TV yayınlarının yanısıra telefon ve bunun üzerinden iletişim sağlayan diğer sistemlere hizmet verecektir.

Ayrıca hareketli veya sabit uydu ile iletişim sağlayabilen yer istasyonları üzerinden, Türkiye'nin R/L (Radio Link), F/O (Fiber Optik) gibi transmisyon sistemlerinin ulaşamadığı bölgelerinde de iletişim olanakları sağlayacaktır.

Bunlar yer istasyonlarına irtibatlı, sınırlarda güvenlik amaçlı kurulan Uyarı Sistemleri, Bilgisayar Şebekeleri ve Askeri amaçlı Haberleşme Sistemleri olabilmektedir.

Sonuç olarak; TÜRK-SAT-1B haberleşme ve TV yayını amaçlı yapılmış bir uydudur. Türkiye'nin haberleşme kapasitesinin artırılması ile uzayda uydusu olan 16 ülke arasında sayılmasına katkısı olmuştur.

- 14500 MHz, uydudun alışı için ise 10950 - 11200 MHz ile 11450 - 11700 MHz bandları kullanılacaktır.

Uydu karbon-fiber karışımından yapılmıştır. Ayrıca üzerinde uzunluğu 22,4 m. olan güneş pilleri ile örtülü iki adet kanat bulunmaktadır.

Ekonomik ömrü 12 yıl civarında olan TÜRK-SAT uyduları 420 ve 310 doğu boylamlarında ekvator-dan 36000 Km. uzaklıkta jeosenkron bir yörüngeye sahip olacaktırlar.

Yörüngedeki ağırlığı 1070 Kg. olan TÜRK-SAT-1B'nin manevra ve kontrol işlemleri 1994 Eylül'ü or-

MODEMAK

1994 İZMİR ENTERNASYONAL FUARI'nda

- **BUS-BAR KANAL** Elektrik Dağıtım Sistemleri
- **KABLO KANALLARI** Pre galvaniz
- **DÖŞEME ALTI** Kablo Kanalları
- **PARAPET** Duvar Üstü Kablo Kanalları
- **AYDINLATMA ARMATÜRLERİ** Dekoratif Tıp (Bant Tipi, Asma Tavan, Etanj, Nokta Spot)
- **HASTA YATAK BAŞI (TURUNC) ÜNİTELERİ** ve **MEDİKAL ENSTRÜMANLAR**
- **SİGORTALI ŞALTERLER** 160 A.... 630A (Kutulu, Kutusuz)

İlginizi çekeceğinden emin olduğumuz ürünlerimizi yakından tanımak, daha detaylı bilgi almak için şahsınızın ve teknik elemanlarınızın ziyareti ile standımızı onurlandırmanızı arzu eder, işlerinizde başarılar dileriz.

Saygılarımızla

MODEMAK
Sanayi Süpermarket

Hırdavatçılar Çarşısı 1145/6 Sk.No:18 Yenişehir/İZMİR
TEL: (232) 458 01 90 - 458 67 72 FAX: 433 99 93

Sayın Yetkili,

Sizlere her zaman yeni ve yüksek teknolojileri suñmayı prensip edinmiş olan firmamız, bu yıl da 8 Eylül - 20 Eylül tarihleri arasında düzenlenen İzmir Enternasyonal Fuarı'nda EAE ELEKTRİK üretimi, modern elektrik dağıtım sistemleri ve aydınlatma armatürleri ürünlerini sergileyecektir.

- **KABLO MERDİVENLERİ** Metal Kablo Tesiisat Boruları, PVC'li Kablo Spiralleri ve Bağlantıları
- **AYDINLATMA ARMATÜRLERİ** Endüstriyel Tıp (Dahili-Harici Etanj), Park-Bahçe Armatürleri
- **ELEKTRİK PANOLARI (OG-AG) PANO** Malzemeleri
- **KABLolar - FİŞLİ KABLolar** (Enerji, Tesiisat, Telefon, Data)
- **ELEKTRİK TESİSAT MALZEMELERİ** (Anahtar - Fiş - Priz - Ampül)
- **TELEFON - PARATONER - YANGIN ALARM - MÜZİK YAYIN ve ANONS SİSTEMLERİ**
- **OTOMATİK ENERJİ ve SU AKIMI KESME SİSTEMLERİ**

MODEMAK
STANDI

BÜYÜK
GÖL

TÜRKİYE PAVYONU

Elektrik Motorlarında Sürpriz Arızalara Son!

Bakımda Çağdaş Teknoloji uzmanı VibraTek'ten

MOST

Motor Operasyon Sistem Teknolojisi

ile elektrik motorlarınızın arızalarını daha başlangıçta yakalamak mümkün.

Her güçte ve voltajda, AC veya DC Motorunuzu yerinde ve açmadan, 2 dakika süren tek bir ölçümle komple kontrolden geçirebilirsiniz. Cihazdan alınacak raporla, arızanın ne olduğu, nerede olduğu, şiddeti; ve gerekli bakımın ne olması gerektiği bulunur.

İster siz cihaz alın, ister biz size hizmet verelim. Size telefonunuz kadar yakınız.

VibraTek

Hoşdere Caddesi 164/1, 06550 Çankaya, Ankara

Tel: (312) 440-7111

Fax: (312) 440-8640

"Sanata Evet" Kampanyasına Katılalım

Devlet Tiyatroları Laik Türk Cumhuriyeti'nin 1949 yılında kurulmuş, en önemli simgelerinden birisidir.

Söz konusu kanununda, kuruluş nedenleri açıkça ifade edilmiş olan bu tiyatro, 45 yıllık genç tarihine karşın, ülkemizde bir tiyatro sevgisi oluşturmayı başarabilmiştir.

Ancak ülkemizde sanat kültürünün oluşturulması ve onun gerekliliği okullarda öğretim programlarına zorunlu ders olarak alınamamış, eski müfredatlarda var olan programlar ise yeterince uygulanmamıştır.

Bu nedenlerle sanat, eğitimin ve öğretimin bir parçası olamamış, topluma mal olmuş bilinçli bir kültür haline getirilmek yerine, boş zamanları değerlendirme aktivitesi olarak değerlendirilmek hatta böyle empoze edilmek istenilmiştir.

İnsanlık tarihini incelediğimizde, bizden daha çok gelişme şansı bulabilmiş ülkelerde de aydınlanma hareketleri, bilimsel gelişmeler ve keşifler zamanın dinsel anlayışlarının engellemeleri ile karşılaşmışlardır. Buna karşın aydınlanma hareketleri durmamış, rönesanslar, reformlar, kendi gelişme teorilerini oluşturarak yaşamıştır.

Çünkü toplumsal bilinç, yurttaşlık bilinci, ulus bilinci ve evrensel insan olma bilinci, karanlığa karşı aydınlanmayı oluşturma bilinci; engizisyon karşısında erdemli bir birlik oluşturmuş, bilginin, insanın gelişme ve aydınlanma eğiliminin zaferine dönüşmesini sağlamıştır.

Bugün artık, coğrafi ve kültürel farklılıklarına karşın, tüm insanların temel özelliklerinde birbirinin aynı olduğu, benzeri olduğu konuşuluyor ve sanat bu benzerlikleri bir ayna gibi yaşamımıza taşıyor, onları farketmemizi sağlıyor.

Biz 1949 yılında kurulan tiyatromuzu 2000'li yıllara taşıırken, ulusumuzun sanatlı bir yaşama gereksinim duyup duymadığını; bunun daha organize bir anlayışla, kalkınma planlarının bir parçası olarak, programlanmasını isteyip istemediğini; sanatın ge-

rekliliğinden şüphesi olup olmadığını anlamak istiyoruz.

Ulusumuzun, ülkemizde bir aydınlanma çağının başlamasına, sanatın bunun ayrılmaz bir parçası olduğuna, kültürel olarak birbirimizi daha iyi anlamak için, daha organize bir sanat eğitimine gereksinim olduğunu kabullenerek, SANATA EVET mi yoksa SANATA HAYIR mı diyeceğini öğrenmek istiyoruz.

Bunun için de tüm yurttaşlarımızın katılımı ile, GAZETE TOPLAMA KAMPANYASI başlatmak istiyoruz.

SANATA EVET GAZETE TOPLAMA KAMPANYASINA bütün vatandaşlarımızın katılımını umut ediyoruz.

Yukarıda belirttiğimiz gelişmelerin gerçekleşmesini isteyen vatandaşlarımızın bu kampanyaya aktif katılarak, yukarıda belirttiğimiz görüşleri onaylayıp onaylamadığını anlamak istiyoruz.

Bu doğrultuda, kampanyamıza katılacak vatandaşlarımızın getirecekleri gazeteyi en yakın gazete toplama merkezine getirerek ya da göndererek, isimlerini yazdırmalarını rica ediyoruz.

Buradan da anlaşılacağı üzere, Valiliklerimizin, Yerel yönetimlerimizin eğer illerinde Devlet Tiyatroları Bölge Tiyatroları var ise onlarla birlikte işbirliği içerisinde, eğer il-

lerinde Devlet Tiyatroları yok ise Milli Eğitim Müdürlükleri ile ortak organizasyonlar oluşturarak, gerekli güvenlik önlemlerini alarak, "SANATA EVET GAZETE TOPLAMA KAMPANYASI" merkezleri oluşturmaları, bu konuda il bünyesindeki okulları, kültürel etkinlik merkezlerini, sendika, vakıf, dernek ilgili tüm yurttaşları konudan haberdar ederek, Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü'nce başlatılacak olan bu kampanyada aktif rol almaya özendirilmelerini önemle arz ve rica ederim.

Tamer LEVENT
Devlet Tiyatroları
Genel Müdürü

TMMOB ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI İZMİR ŞUBESİ HABER BÜLTENİ

•AYDA BİR ÇIKAR •ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI İZMİR ŞUBESİ ÜYELERİNE ÜCRETSİZ YOLLANIR •YAYIMLANAN YAZILARDAKİ SORUMLULUK YAZARLARINA AİTTİR •ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI İZMİR ŞUBESİ ADINA SAHİBİ: **MUSA ÖZTUFAN** •YAZI İŞLERİ SORUMLUSU: **M. MACİT MUTAF**

ADRES: EMO İZMİR ŞUBESİ 1337 SOKAK NO:16 KAT:8 ÇANKAYA-İZMİR TEL/FAX: 0.232.4893435 PBX

DİZGİ: EGEMEN PRINT TEL: 0.232.4222639 •**YAPIM:** AJANS ANKARA TEL/FAX: 0.232.4257861